

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Pro die Paschatis, Lect. I. bipart. Maria Magdalena, & Maria Iacobi, & Salomæ emerunt aromata, &c. Prima pars ostendit, quomodo mulieres Evangelicæ perseverant et amarint Jesum. 2. explicat in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

TRACTATUS I
DE EVANGELIIS,
A DOMINICA PASCHATIS,
VSQVE AD ASCENSIONEM DOMINI.

PRO DIE PASCHATIS.

Lect. I.
biparti-
ta.

Maria Magdalena, & Maria Iacobi, & Salome
emerunt aromata, etc. Marc. 16.

PAR. I.
Mulieres
Evange-
licas per-
severan-
ter Chri-
stum an-
passse.

ANtiqua verè & perfecta amicitia conditiones nobis re-
praesentantes, de pinxerunt
Amicitiam quasi lucentem for-
mosum, capite detecto stau-
tem, secta & hirsuta veste in-
ductu, ubi inscriptione in fron-
te, *Æstus & Hiems*. Hic iuven-
nis latet quoque gerebat apertum, & digito de-
monstrabat in corde scriptum, *Longè & prope*. Sim-
brix verò vestis inscriptum erat, *Vita & Mors*. Em-
blemata est nõ otiosum, nec à nostro proposito alien-
nũ. Quia ætas juvenilis aliud designat, quam amo-
rè inter veros amicos nunquam veterare, sed
semper re-entim esse? Quid hirsuta vestis, nisi ami-
citiã semper esse promptam ad labores pro amico
ferendos? Quid caput detectum, nisi amicum pro-
pter pudorem nunquam negandum? Quid *Æstus*
& *Hiems* fronti inscripta, nisi amicum in prosperis
& adversis diligendum? Quid *Longè & prope*, nisi
affectum nunquam desicere, sive præsens sit ami-
cus, sive absens? Quid denique *Vita & Mors*, nisi
amorem perennare, & post mortem perseverare?
Conforme est quod in sacris eloquiis dicitur: *Om-
ni tempore diligit quis amicus est, & frater in angu-
stis comprobatur.*

Amici-
tia em-
blema.

Zachar.
Coact.
suo.

Prov. 17

Mulieres
amarunt
Christũ
in vita.

Omnes porò ista verè amicitia conditiones
reperuntur in mulieribus nostris Evangelicis e-
ga Christum Dominum. Amaverunt enim eum in
prosperis & adversis. Amaverunt in praesentia &
absentia; Amaverunt in vita, in morte, post mor-
tem, & totã nunc amant aternitate.
Primo amarunt in vita Dominum, quem conti-
nudo secuti sunt, cui indivisum adhaerens, affectu,
obsequio, ministerio. Audientes enim verbum eius
sequebantur per castella docentem & evangelizã-
tem regnum Dei, sedebant ad pedes annunciantis
bona aeterna, cooperantesque zelo ejus ministra-

bant de facultatibus suis, & propter ipsum domos
proprias deserebant. O verè firma & solida amici-
tis, quæ non sinit affectu terreno rerum huius sa-
culi initiata, sed in affectu celestium bonorum futuri
ævi fundata! O verè solida amicitia, propter quam
deseruntur illa quæ pereunt, inquiruntur quæ pe-
rennant! Felices hæ mulieres, quæ non solum fa-
cultates temporales Christo Domino ex zelo divi-
næ gloriæ dicabant, sed etiam spirituales, volunta-
tem scilicet atque animum cum omnibus suis fa-
cultatibus, Felices, non quia gressu corporis cum
sequebantur, sed quia eius verbis voluntateque to-
to corde obsequabantur.

Luc. 8.

Secundo, amaverunt adhæserunt ei in morte
Sequebantur enim in passioe, quando *exavit ba-
julans sibi cruce*. Dumque ipse sua respergeret ve-
stigia sanguine tanquam cruore corporis, illæ e-
dem inspergebant lacrymis tanquam cruore cor-
dis. Flebant amarè, quia didicerant pridem non si-
cile amare. Neque divulsæ sunt ab eo, licet divulsus
sic ab eis, spiritum quando reddidit. Stabant dum
transitus fuit in crucem: sed stabant corde ei confi-
xæ, & compassionis telo transverberatæ. Fortiores
fuerunt Apostolis, qui Dominum suum deseruerunt
in angustiis. Sequi eum potuerunt Apostoli usque
ad fractionem panis, non potuerunt sequi ruc us-
que ad bibendum calicem Passionis. Secutæ sunt
mulieres, & viderunt eius dolores, spinas, crucera-
cia vos nec sic eis viderunt oculis, quia non pote-
rant esse exortes doloris, quæ vulneratæ erant in-
culo caritatis. Non poterant non commori mori-
cate Iesu, quia vita & amor eorum moriebatur.

In morte

Post mor-
tem.

Luc 24

Psal. 50.

Tertio, amaverunt post mortem. Adstabant ce-
nim dum deponitur de cruce, dum involvis ut sin-
done, dum traditur sepulture. Noces quoque sub-
sequeutes peregerunt vigiles, ob amorè, ob dolo-
rem. Sabbathum admodum eis onerosum fuit, in
quo operari non licebat, sed propter mar datum
silendum erat, ut expressit S. Lucas *Cum viderent
fisset sabbatum, emerunt aromata* [ultra ea quæ iã
à sepultura è vestigio parant, de quibus etiam
S. Lucas mentionem facit] & venerunt ad monu-
mentum, ut si quem viventem delinquent, etiam

Rational. Evang.

M m m

metris

Mortuus studio humanitatis obsequatur, ait S. Greg. illud: *Odor unguentorum illius super omnia aromata.* Non poterit de ipso cogeri Dominus: *Oblivioni Audi Bernardum de eorum unctioe loquentem* *nasus sum sanguinem mortuus à corde.* Vivebat utiq; serm. 7. in Cant. *Vnde veniens, quæ unctura ve-* Canti. 4.
in eorum corde, qui oblivioni videbatur traditus, veram. Quidni unctis tam late nuncio nove et odori
 quia jacebat in pulvere. *Sar clara dant indicia, se fera, resurractionis? Quam speciosi pedes evangelizantium*
 & sepulchrum. Unde poterunt dicere: *Se ascendero opus facium Evangelista, facta ab Angelo*
in lectum, fratri mei si dederò somnum oculis meis *Christi, dum festinant ad annu cianum manè misericor-*
palpebris meis dormitacionem, donec inveniam locum Domini, dicunt, in odorem unguentorum suo-
cum Domini, tabernaculum Dei Jacob. Quis est iste rum curramus. Exinde odor ille toto orbe diffusus
 locus Domini nisi Loculus ubi dignatus est jacere multos attraxit etiam de sexu muliebris, ut venisset
 & emortua membra componere? Quod est taber- & videtur sepulchrum, locum que ubi positus e-
 naculam Dei Jacob, nisi monumentum ubi post rat Dominus, ut pulverem pedum eius lingerent,
 lectam in cruce peractam ad tempus fixit taberna dicentes cum Propheta: *adorabimus in loco ubi si-*
 culum illuc igitur jugiter mente perguat, ad illud *verunt pedes eius.*

Psalm. 33.

Psalm. 138.

*Pro amoro-
 ria mulie-
 ribus l-
 nis quan-*

*S. S. mu-
 lierum
 pia imi-
 tatione*

Celebris sunt ob id apud S. Hieronymum mul-
 ti consolaris eorum. Quapropter cum transisset Sab-
 batum, ne quidem auroram expectant, aut luci-
 ferum, sed noctem pro luce, de siderium pro luce,
 Lunam pro Sole attripiunt: & valde mane una Sab-
 batorum, live prima die sequente Sabbatum, pro-
 ficiscuntur & veniunt ad Monumentum. Sic nec-
 cit in eis tarda molimina dilectio sancta. Nec re-
 nebras, nec militum custodiam nec lapidem ad-
 volutum, ita mente revolunt, ut retardati inde va-
 leant quia sibi assumpserunt ut ducem & auxiliato-
 rem amorem lucidum in nocte, amorem in fortem
 in infirmitate, amorem in victum in formidine. Ne-
 mo est qui non horreat sepulchrum & cadaver,
 maxime tenebrosi tempore; domus mortis uni-
 cuique domus est formidinis cum & mater ad pro-
 fs dilectæ suos non dister in caligine sine aliquo
 in nocte corpus rostrum & dilacerum patæ sunt
 contereate & ungete, affectu superante sexu. Et
 quamvis unctura viderit copiosè à Nicodemo &
 Iosepho Arimatheo asserente miræ aloes li-
 bras quasi centum, vis tamen amoris facit ut &
 consecratos.

Celebris est & S. Helena, quæ sepulchrū Domi-
 ni visitans non attulit unguenta aut aromata, & d
 attulit opes regias, magnificentiissimum que ibi-
 dem templum excitavit ad sepulchrum Domini
 exornandum, in quo Godofredus Bullonius recu-
 perator terræ sanctæ, & primus Rex Ierusalem, &
 deinceps alii Reges sunt sepulti. Et hoc quidem
 templum adeo celebre fuit miraculis, ut annis sin-
 gulis ibi in die sancti Sabbati lampades omnes dō
 vinitus accenderentur post baptismales fontes
 consecratos.

Celebris est quoque Maria Ægyptiaca, quæ au-
 tea peccatrix immunda & foetida, visitans Ecclē-
 siam S. Sepulchri cepit currere in odorem ungu-
 entorum Domini. Nam ibi conversionis suæ ini-
 tium faciens, processit in eremum, ubi per 47. an-
 nos in oratione & lacrymis sanctissimam vitam du-
 xit, mirabili spiritus unctioe præveta. Sic Cosma-
 na uxor Germani Patricii cum adisset Sepulchrum
 Domini, à B. Virgine sibi apparente fuit repulsa: (si-
 cut & primo ingressu repulsa fuerat Ægyptiaca) quia
 hæretici Severi enas infecta, noluit que B. Virgo
 resurrexerit à Domino missionem. Quod ut-
 que corpus unctura venerat, ut erentur spe-
 unguento veræ fidei. Quapropter confusa & peni-
 tialis animæ unctioem, utique, *unctio veniens,*
 modo unctæ & Vixit eas Dominus oleo lætitiæ ibique conversionis suæ jecit primordia, ut referret
 præ consortibus suis, unxit eas oleo gratiæ præ-
 participibus suis. Perseverant & participatuar
 ctochiæ vitam impuram duxisset, & à S. Nonno
 myrram, guram, & cassiam à vestimentis glo-
 conversa, nocte se à domesticis furtipuit, & ad sa-
 nctis humanitatis eius promanantem, delectan-
 rum Domini Sepulchrum veniens, postquæ illud
 uncturas Regum. Expectat sunt quam verum sit
 visitasset cum aliis locis sanctis, in monte Olivæ
 collibus

Psalm. 41.

Psalm. 138.

Itaque propter hunc ferventem & perseveran-
 tem amorem meretur primæ Angelorum visio-
 nem; meretur ipsius Domini apparicionem & fa-
 lationem. *Ante merentur pedum eius exorsu-*
lacionem; merentur deique ad annu cianum manè misericor-
palpebris meis dormitacionem, donec inveniam locum Domini, dicunt, in odorem unguentorum suo-
cum Domini, tabernaculum Dei Jacob. Quis est iste rum curramus. Exinde odor ille toto orbe diffusus
 locus Domini nisi Loculus ubi dignatus est jacere multos attraxit etiam de sexu muliebris, ut venisset
 & emortua membra componere? Quod est taber- & videtur sepulchrum, locum que ubi positus e-
 naculam Dei Jacob, nisi monumentum ubi post rat Dominus, ut pulverem pedum eius lingerent,
 lectam in cruce peractam ad tempus fixit taberna dicentes cum Propheta: *adorabimus in loco ubi si-*
 culum illuc igitur jugiter mente perguat, ad illud *verunt pedes eius.*

cellula se incluit in habitu virili, & ibi in austeritate vitam finivit. Vide vitam s. O. & ob.

Celebris vita est in Belgio s. Reineldis, filia s. Amalbergæ & Wigeri Comitis, quæ postquam sæculi vanitatibus (ut Deo vacaret in castitate) nuncium remisisset, post longam penitentiam exercitacionem Sepulchrum Domini adiit, & loca sancta inuifit, ibique multis annis commorata, non sine uisione rediit Theodidacta, sive Docibilis Dei: *Vultio docet vos de omnibus.* Dedit ipsa fortiter pro Christo mortem obire, & sanguinem fundere, cum loca uisita set sanguine & morte Domini consecrata. Merito igitur s. Bernardus cap. 11. ad milites templi dicit: *Sepulchrum Christi inter loca deuotionis quodammodo tenet principatum & deuotionis nescio quid plus sentitur, ubi mortuus requieuit, quam ubi uixit conuersatus est: & amplius mouet ad pietatem, mortuam quam uita recordatio.* Huius deuotionis participes sunt 1. quicunque in spiritu ad monumentum Domini hoc sancto tempore accedunt cum unguento compunctionis, ut ungant pedes Domini; quod quidem unguentum conficitur ex recordacione peccatorum. 2. quia accedunt cum unguento pietatis & fidei, ut ungant caput Domini, quod est Diuinitas; hoc obicitur ex recordacione pia beneficiorum eius. 3. quia accedunt cum unguento compassionis, ut ungant corpus & membra eius: & hoc componitur ex miseris cordis operibus, quæ egenis profunt, qui sunt membra eius. Et hi imitantur Magdalenam, quæ cum in domo Simonis unxit pedes Domini, & in Bethania caput, nunc propebat totum corpus ungeri, ut triplici hac unctione latifaceret desiderio & dilectionis suæ; eandem uentem unctionem, eandem dilectionem nobis in mysterio commendat.

Næque uerò etiam sine mysterio est, quod ad obsequium Domini corporis scemina ardentes uidentur Apostolis. Sic enim diuina ordinauit providentia, ut mulier qua per fidiam prima suspensata de Paradiso, *fessimores fidem sumere de sepulchro, & prima curaret ad ueniam, qua prima præsternat ad culpam; uaperet quo de morte uiam, qua de uita mortem uaperat,* ut loquitur s. Chrylogus serm. 74. Si prima mulier uirò portexit interitum, altera mulier uirum prima potrigit resurrectionis & salutis nuncium; si prima maledictionem; altera benedictionem, si prima lachrymas & ærumnas, altera gaudium & læticiam; si prima spinas & tribulos, altera liliu floridum & odoriferum profert & nunciat, ad eluendum opprobrium. Ita loquitur s. Cyril. lib. 11. in Ioan. c. 52. *Fœmina qua quondam fuit mortis ministra, resurrectionis mysterium prima percipit & nunciat: adeptum igitur est fœminæ ueniam, & ignominia absolutiorem, & maledictione uirum.*

Et quare Apostoli illi postea uisitantur.

s. Petrum Chrylogum serm. 79. hæc de re sic eleganter differentem: *Non est hic præpofertus ordo, sed mysticus; non post ponuntur Apostoli scemina, sed ad maiora seruantur. Fœmina obsequium Christi suscipiunt, Apostoli suscipiunt Christi passionem. Illa portat aromata, isti flagella. Illa intrant sepulchrum, isti carceres. Illa ad obsequium festinant, isti per uolunt ad catenam; infundunt illa oleum, isti profundunt sanguinem. Quid plura? Resident illa domi, ad actus hi tentant, ut deuoti milites: probent aduersis fidem, uirtutem laboribus, inuicis patientiam, uulneribus tolerantiam. Mulieres ergo serunt pro Christo lachrymas, Apostoli diabolo superato & uicti hostibus uictoriam Christo referunt & triumphum.* Hactenus Chrysol. subtiliter & disertè. Vult insinuare, quomodo quilibet sexus & quælibet hominum cõditio suu habeat officium, per quod Domino obsequiu præstare ualeat: unde eliguntur scemina ad portada aromata, non ad cruce, quia fors sub cruce ruent, quæ portatis unguentis idoneæ sunt & diligentes. Itaque si superant diligentia Apostolos in parandis & portandis aromatis? hi postmodum eas charitate & fortitudine superaturi sunt in aduendis discrimenibus, in portanda per uniuersum orbem cruce, in sanguinis pro Christo profusione; quia sunt electi testes resurrectionis, non solum in Ierusalem & Iudæa ac Samaria, sed etiam usque ad ultimum terræ, ita ut morte & sanguine testimonium istud parati sint signare.

Ed in particulari nobis nunc inquitendum restat, quæ sint hæc mulieres quæ ad monumentum uenerunt, & quot sint diuersimodè enim loquuntur Evangelistæ, Ioannes unius tantum meminuit: *Vna sabbati Maria Magdalena uenit manum ad huc essent tenebra, ad monumentum.* Mattheus duarum meminit dicens: *Uenit Maria Magdalena, & altera Maria uidere sepulchrum.* Lucas plures adiungit: *Et regressa à monumento nunciauerunt hæc omnia illis undecim & ceteris omnibus.* Erat autem Maria Magdalena, & Ioanna, & Maria Iacobi, & cetera quæ cum uir erant, quæ dicebantur Apostolis hæc. Marcus tres hic nominat: *Maria Magdalena, & Maria Iacobi, & Salome emerunt aromata.* Hinc opinio popularis est, quod tres Mariæ uenerint ad monumentum. Vade & alicubi solent representari tres illæ Mariæ, ita ut in Resurrectionis Domini nocte inducantur tres puellæ in templum, ut uisitent sepulchrum Domini cum canu. Quod tamen prohibitum reperio in Directorio disciplinae Ecclesiasticæ edito auctoritate Octauii Episcopi Tricaricensis, & Nuceii Apostolici per Belgium, & per Germaniam inferiorum, ubi sic habetur: *Representacione trium Mariarum uisitantium Dominicum sepulchrum, quæ nocte Resurrectionis Domini in quibusdam Ecclesiis sunt, cum potius in iis inueniamus quod magis rijum possit, & deuotionis inentionem deprimere, quam pietati aliquem assiduum excitare, prorsus inueniamus.* Ita ille.

PARS III. Quatuor mulieres ad sepulchrum uenientes.

Multi etiam putant Salomon non fuisse; vocatam Mariam: est enim Salome nomen mulieris, ut patet ex Iosepho 17. antiq. c. 3. Non ergo Maria Salome dicta est, vel à patre, vel à viro, cum non sit nomen viri; nec Marcus vocat eam Mariam, sed tantum Salome: & Matthæus, dū dicit: *Venit Maria Magdalena, & altera Maria*, scilicet Maria Iacob, significat non fuisse tres Marias, quia altera dicitur nisi inter duas. Quicquid sit de re, siue Salome Maria vocata etiā fuerit, ita ut sit Binomia, siue non, sed tantum ex usu populari Maria vocetur, parum refert.

M. Magdalena dux haurit murrum.

Interim certum est primò, quod Maria Magdalena, quam omnes Evgelista exprimus, fuerit velut Dux & Antesignana inter alias mulieres ad sepulchrum venturantes, quæ eandem gratiam unionis, quã præbuerat vivo, servabat & mortuo. Hæc ex teris ferventior & amore eminentior fuit, ideo de illa sola S. Ioannes mentionem facit, quæ etiam hæc prima vidit Dominũ, quæ ubique adimplere visa est istud Elogium, quod Christus Dominus ei dederat: *Quia dilexit multum*. Si enim inquitur, cur ad domum Simonis festina venit, cur inter cõivas importuna intravit, cur cum unguento accessit, cur lachrymis pedes Domini rigavit, cur capillis tetigit, cur osculis excepit, cur infamiam inter tot convivantes non timuit? Unica ratio est: *Quia dilexit multum*. Si inquitur, cur Christum per urbem, vicos, agros evangelizantem cum fervore iugiter subsequitur, nec unquam in eius sequela defatigatur? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur Domini ad eum frequenter hospitio excepit, & cur sorore sua Martha domesticis curis multum occupata ipsa inhaeret pedibus hospitis, eiusque ita pendet ab ore, ut nec divelli possit? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur paulo ante Christi mortem in Bethania effudit iterum pretiosum unguentum super caput recumbentis non sine murmure aliquorum? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur bojalantis sibi crucem & in Calvarie montem jubet, & aliò mittit, sic eius exercet desiderium & procedens vestigiis insistit, & rigat ea lachrymis? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur Crucis adhæret indivisa sociæ MARTIÆ MATRIS, consortis dolorum Fili? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur ante aurotam ad monumẽtum festina procedis, cur ceteris recedentibus sola remanet, nec recedit? *Quia dilexit multum*. Vade S. Gregorius: *Pensandum huius mulieris mentem quanta viâ amoris accendat, quæ discipulis recedentibus non recedebat*. Flebat inquit recedens, & amoris sui igne succensa, vius quem amabat, ardebat desiderio: nec amantem semel aspexisse sufficit, quia viâ amoris intentionem multiplicat inquisitione. Unde contigit, ut eum sola tunc videret, quæ remansit ut quæreret: *virtus enim boni operis perseverantia est*. Flebat igitur foris & conquirebatur: *Tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum*. Meruerunt ergo eius lachrymæ consolatio nem, quæ prius meruerunt peccatorum remissionem, & tunc restituerunt Agnovit Domini

Joan. 7.

Joan. 20.

num se vocantem ex nomine, & dicentem, *Maria*: Moxque respondit ipsa, *Rabboni*: quasi diceret: Itane es tu Magister ille meus & Dominus meus, quem tanta requiro anxietate: *Convertisti planctum in gaudium mihi*: Agnovit vocem Pastoris, qui proprias oves vocat nominatim, & miram perfitentem ex unico eius verbo dulcedinem & mutationem, lachrymas tristitiæ & doloris vertit in lachrymas lætitiæ & amoris. Agnovit eum, de quo dicit Petrus: *Domine, verba vitæ æterna habes, ad quem ibimus?* O verbum unicum Domini fide plena conceptum quantæ est efficacitæ, quod totum sic hominẽ subito potest commutare, illuminare, docere, accendere, consolari, vivificare! O verbum vitæ, verbum consolationis, verbum amoris, verbum sapientiæ, verbum lucis, verbum virtutis, quod à tali Magistro procedit! Hæc omnia agnosce in hac unica voce, *Maria*, Mox verò ubi agnovit illa Dominum, ad pedes illius amplexandos & exosculandos se incurvat. Apud illos gratiam & remissionem invenerat in domo Pharisei, apud illos cœlestem dulcedinem perciperat sorore ministrante, apud illos doloris consortium nata fuerat in Cruce, ibi nunc rursus omne solatium nunciis optat amplexu, osculis lachrymis amoris. Verum necdum hoc ei indulgere vult Dominus, repulsamque patitur, dicente Domino: *Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem*: frontemque eius sic tetigit, ut vestigia remaneret, quæ adhuc modò visuntur in eius capite. Quasi ei diceret Dominus: *Nondum volo in contactu meo, aut osculo pedum meorum immoreris, adhuc conversabor in terris, necdum discedo ad Patrem; postea id poteris*. Relinque ergo me & pedes meos, & vade citò ad Apostolos, & alias mulieres, dicque eis me resurrexisse. Vide quomodo cum suis agat Deus, Mariam voce & conspectu suo consolatus fuerat, nunc denud se abire sedit, & diutius permanere cupientem discedere jubet, & aliò mittit, sic eius exercet desiderium & procedens vestigiis insistit, & rigat ea lachrymis? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur Crucis adhæret indivisa sociæ MARTIÆ MATRIS, consortis dolorum Fili? *Quia dilexit multum*. Si quæras, cur ante aurotam ad monumẽtum festina procedis, cur ceteris recedentibus sola remanet, nec recedit? *Quia dilexit multum*. Vade S. Gregorius: *Pensandum huius mulieris mentem quanta viâ amoris accendat, quæ discipulis recedentibus non recedebat*. Flebat inquit recedens, & amoris sui igne succensa, vius quem amabat, ardebat desiderio: nec amantem semel aspexisse sufficit, quia viâ amoris intentionem multiplicat inquisitione. Unde contigit, ut eum sola tunc videret, quæ remansit ut quæreret: *virtus enim boni operis perseverantia est*. Flebat igitur foris & conquirebatur: *Tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum*. Meruerunt ergo eius lachrymæ consolatio nem, quæ prius meruerunt peccatorum remissionem, & tunc restituerunt Agnovit Domini

Psalm. 29.

Joan. 6.

Joan. 20.

Domini

Dominus ipse ad tempus differendo, repellendo, nunc & aliò eam mittendo. Nonnulli quoque horum verborum Domini, Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem, hunc assignant sensum: Nunc quidem, ò Magdalena, mihi perfecte jungi desideras, sed frustra; sine prius ut ascendam ad Patrem, sine ur hoc transeat scilicet in alio saeculo me plene habebis, interim modò oportet contenta sis verbo meo. Hæc de Magdalena breviter dicta sufficiant, quæ apud Ioannem Evangelistam latius pertractantur.

Affuerit Maria Iacobi & Salome.

Ioan. 10.

Matth. 15.

Certum est secundò, ultra Magdalenam venisse ad sepulchrum alteram Mariam, Iacobi dictam, cum Salome, ut Marcus exprimit. Illa autè Maria Iacobi, Mater fuit Iacobi Minoris, & Simonis, & Iudæ Thadæi Apostolorum Christi, & Ioseph qui cognominatus est Iustus, & propostus fuit eum Matthia, quando fors cecidit super Marthiam, Felix ergo Mater tot sanctis proliis, felix familia tot benedictionibus cumulata. Vocatur & ipsa quandoque Maria Cleopha & Alphæ, quia fuit vir eius. Eadem vocatur foror B. Virginis, & cum ea affuit cruci Christi, nõ quod propriè fuerit soror eius filia Iochimi & Annæ; (ut existimavit S. Hieronymus contra Helvidium Theodor. Luc. 6. Beda & Anselmus Gal. 1.) sed foror dicitur more Hebræo, id est cognata vel consobrina. & filii eius vocantur fratres Christi, non quod fuerint filii Ioseph sponsi B. Virginis ex alia uxore, ut quidam ex antiquis etiam docuerunt; sed vocantur fratres Christi, id est consanguinei & affines. Fuit verò Salome Mater Iacobi Majoris & Ioannis Evangelistæ, uxor Zebedæi piscatoris. De quo sic legitur in additionibus Lucii dextri per Helecam Episcopi. Cæsar Augustinum: In Britannia celebris est memoria multorum Martyrum, præcipuè S. Aristobuli unius de septuaginta duobus discipulis, qui etiam dicitur esse Zebedæus, pater Iacobi & Ioannis, maritus Mariæ Salomæ, qui cum Petro Romam perrexit, inde relicta domesticis suis missus in Angliam Episcopus, occubuit: Martyr anno Neronis secundo. De eius verò uxore, de qua nunc agimus, sic ibidè legitur: Celèbris memoria est apud Hispanos S. Mariæ Salomæ, Matris S. Iacobi, & uxoris Zebedæi, quæ cum triginta annis nonagesimum, anno Christi 42. sub Iacobo filio Alphæi Episcopi Hierosolymitano die 24. Maij sanctissime decessit ad caelos in Italia, diciturque Torulis quiescere, & mors eius multis nobilitata miraculis. Existimatur autè in Italia venisse ex Hierosolymis, occasione persecutionis, de qua dicitur: Facta est autem in illa die persecutio magna, & omnes dispersi sunt per Regiones Iudæ.

Matth. 8.

Ioanna etiam inter illas.

Luc. 8.

Certum est tertio ex S. Luca, præter dictas visas esse sepulchrum Ioannam uxorem Chusæ Procuratoris Herodis, & alias mulieres, inter quas existimatur Susanna, quæ Christum secuta est de Galilæa. Inter has verò non est numeranda MARIA Mater Domini, utputat B. Greg. Nyssenus sermone Resurrectæ, qui putat eam à Luca comprehensam

dū dicit: Erat Maria Magdalena, & Ioanna & Maria Iacobi, & cæteræ quæ cum eis erant. Si enim venisset MARIA Mater Domini, eius tanquam dignissimè nomen expressissent Evangelistæ. Deinde, cum plenissima fide fuerit prædita, ceterò creditur Filii Resurrectionem, ideoque non fuit conveniens, ut veniret cum aromatibus, ut aliæ mulieres in fide infirmæ. Dicimus ergo de illa idem quod in aliis mysteriis: Maria conservabat omnia verba conferens in cordo suo. Poteratque ipsa dicere cū Propheta: Secretum meum mihi, secretum meum mihi. Expectavit ergo in conclavi suo Filium, tendens in pulvere & silentio, sciensq; primò sibi apparitum mox à Resurrectione: quod & fecisse colligitur ex SS. Patribus & Ecclesiæ pia traditione. Neque solum Christum vidit ut aliæ mulieres, sed & totam BB. turbam à Christo ex inferno eductam, quorum pars magna ex Patriarchis & Prophetis, ex MARIÆ progenitoribus constabat, qui magno affectu fuerat gaudio, dum post Christi divinitatem & humanitatem, illam dignissimam etiam intuentur Matrem, inter omnes creaturas electas, ex progenie sua oriundam, totque antiquis oculis & mysticis figuris præfigurata. Ibi Adam & Eva vident suam filiam Matrem viventium esse factam, per quam eorum progenies à morte erepta est, & reddita vitæ. Ibi Iacob mysticam suam scalam, Moyses Rubum, Aaron virgam florentem, Isaac virgam de radice Iesse. Ezechiel Orientalem suam portam, cum gaudio contemplantur. De primæ resurrectionis, Christi apparitione Virgini Matri, vide qua dixi Hort. Pasch. tom. 1. tract. 3. lect. 20.

Luc. 24.

Luc. 2.

Isa. 24.

EADÉM DIE PASCHATIS.

Nolite timere, Iesum qui crucifixus Nazarenus, Crucifixum Surrexit, non est hic. Marc. 16.

Angelus, qui hominem Deo rebellem eiecit ex Horto Paradisi, nunc consolatur in Horto Sepulchri; pax enim reddita est Angelis & hominibus per passionem & resurrectionem Christi. Sic asserit Apostolus, Ipse est Caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, primogenitus ex mortuis, pacificans per sanguinem crucis, sive que in terris, sive que in caelis sunt. Quasi dicat: Ipse est caput hominum & Angelorum, primatum tenens super utroque, eos in se coniungens, primus resurgens à mortuis ad vitam immortalem, & ad illam homines reducens, ut sint similes Angelis, quos pacificavit cum hominibus per sanguinem suum, faciens ne ultra cæli cives à terræ incolis alieni sint & dissidentes. Hoc ipsum est quod alio modo loquendi dicit: Proposuit insaurare omniam in Christo, quæ in caelis & que in terra sunt, in ipso. Ibi S. Hieronymus legit: Proposuit recapitulare omniam in Christo. Quod idem est ac si diceret Apostolus: Voluit Deus omnes homines & Angelos, cum inter se essent dissidentes

Luc. 2. Ibi par-tita. Deo loq. cum non-heribian. Pars I. De pri-mis 2. mod-licis ho-minis. Coloss. 2.

Epistol. 2.